

sociale. Tot atât de radical ca și Robespierre, el este străin de logica rece a acestuia; având tot atâta vitalitate ca și Danton, el nu se înecă în vitalismul lui, ci se trăiește pe sine, delirant în puritatea idealului revoluționar.

Aduc aici un elogiu lui Gheorghe Cozorici pentru autenticitatea jocului său, care izbucnește din primele clipe să-și estompeze individualitatea și să lase, în planul prim al contemplării, personajul Marat: recompu-nându-l pentru noi cu rapiditate și siguranță, prin gesturi nervoase, indicând puternice combustii interioare, și prin atitudini de autentică vehemență vindicativă, cu întreruperi bruște de tăceri circumspecte și de atenție încordată asupra sincerității celorlalți. Ne-a apărut relevantă, în jocul său, sinceritatea trăirii. Sinceritatea trăirii momentelor de pîndă, asupra tovarășilor de luptă, dar și de adeziune la idealurile revoluției, de

ninire aprigă contra regalistilor, de sarcasm față de trădarea girondinilor și de durere pentru apărătorii revoluției, morți pe cîmpul de luptă. În concepția lui Gheorghe Cozorici am văzut un Marat sincer pînă și în manifestarea îndoielilor sale, care nu se rușinează să spioneze pe tovarășii săi de luptă, de pildă, pe Danton. Actorul a intuit astfel o latură importantă a sufletului acestui revoluționar chinat de îndoieli pentru ceilalți, niciodată pentru sine, el practicînd pentru revoluția socială o devoțiune pe care o oficiază public, asemenea unui preot devorat de credință.

„O revoluție nu e consolidată cînd nu e garantată prin sinceritatea oamenilor...“ spune Robespierre lui Danton, dar această sinceritate este trăită de Marat și surprinsă și exploatată magistral de actor.

C. R. M.

VICTOR
REBENGIUC:

Bubnov

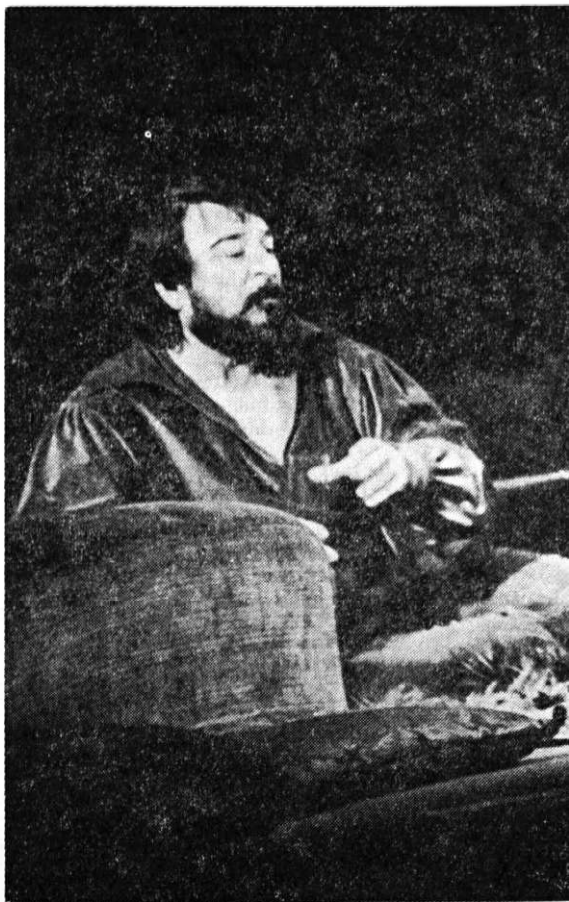
De la prima apariție și pînă astăzi, în jocul lui Victor Rebengiuc se îmbină organic tradiția realistă a marilor actori cu o mereu și tot mai limpede conturată originalitate. Sînt însușiri ce pot sugera viitoarelor generații sursa unor interpretări exemplare. E, de aceea, teribil de greu să le închizi în tiparele unui „portret“. E greu, pentru că ar

trebui să creionezi tot atîtea portrete, cîte personaje au prins viață de sine stătătoare, de neconfundat, prin mijlocirea acestui prototip actor. Iar dacă mi se îngăduie, și aprecierea nu lezează, aş afirma că Victor Rebengiuc este un instrument ideal. El știe să se retragă pe sine în conul de umbră al scenei, pentru a lumina evidența, dar mai

ales adîncurile sufletești ale eroului interpretat, pe care îl lansează în zona de atenție și de participare a publicului. Există la acest actor o permanentă deschidere lăuntrică, o reacție promptă la chemările variatelor personaje și situații dramatice. Bunul-simț de a nu se juca pe sine, ci pe al său altul, izvoarăște din puterea și luciditatea de a nu se lăsa înrobît reflexelor condiționate, înghețate în memorie, repetării lor mecanice. Acuta sa intuiție, convertită într-o inteligență scenică deosebită, îl ajută să detecteze, fără greș, dincolo de aparențele înșelătoare, ceea ce este semnificativ, într-o situație, într-un moment, într-un detaliu, pe scurt, ceea ce poate marca, cel mai bine, fondul caracterului. Pentru a nu mai vorbi de arta sa compozițională, de ușurința uimitoare de a trece de la o vîrstă la alta, de la o stare socială la alta, de la un sentiment la altul, de la anularea unor paradoxuri, la crearea altora noi. Deși face parte din categoria actricească „a sufletelor tari”, asta nu-l împiedică, pentru că registrul său interpretativ este extrem de bogat, să dea cea mai potrivită înfățișare unor momente de înaltă tensiune poetică și unor eroi ce aspiră la frumusețe și puritate morală.

Nu știu *cum* își construiește rolul. Dar îmi închipui că o indicație, un traiect regizoral prind rădăcini în comportamentul său scenic, în modul de a-și dispune aparatul vocal și gestual, se reflectă în oglinzile ochilor săi, în mobilitatea feței sale, în așa fel, încît dobîndesc aparența sinelui său, profilîndu-se ca acte proprii, ca fiind concepute de cugetul și transcrise de trupul său. Pe Bubnovșepcarul, Liviu Ciulei l-a văzut ca pe un filozof existențialist, („— Asta-i soarta fiecărui: te naști, trăiești un timp și mori. Și eu am să mor... și tu... Atunci de ce să-ți mai pară rău...?”) Rebengiuc așa l-a construit. Numai că el a pus accentul nu atît pe conceptualizarea trăirii, cît pe trăirea acestei existențe larvare, la nivelul instinctelor. Ceea ce se află în zona imediatului, a contingentului, a concretului, a fost scos în relief prin jocul minuțios al actorului. Un amestec de cinism și luciditate, de indiferență și cruzime, de lașitate, frică și lenevie, de cărtitor, intrigant și delator (numai în stare de beție mai seamănă a om), acesta este chipul lui Bubnov, creat de Rebengiuc, care a reușit să transforme un personaj, oarecum secundar în alte spectacole, într-unul de prim-plan, dîndu-i exact greutatea pe care o reclama noua lectură făcută de Liviu Ciulei *Azîlului de noapte*.

Andrei Strihan

ION MARINESCU:

Sandru

Uimit, am asistat în zilele cînd Ion Marinescu era, pe platourile televiziunii, Mihai Viteazul, la un spectacol cu *Valiza cu fluturi*. *Valiza cu fluturi* este o dificilă incizie făcută unei societăți și unui mod de trai, cu tășul cel mai rece și cel mai ascuțit al bisturiului analitic. Și exponentul acestei societăți, asupra căruia se exercită în mod expres incizia, este un personaj, după toate